

10. TEKNINEN OSASTO

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Teknisen osaston vastuualueeseen vuonna 2022 kuuluivat tekninen toimi, viranomaispalvelut, rakentaminen ja kunnossapito, asuntopalvelut, työllistäminen sekä ravitsemis- ja siivouspalvelut. Osastosta vastaa tekninen johtaja. Elinvoimalautakunnan alainen tekninen toimisto suorittaa rakentamis- ja kunnossapitotehtävien lisäksi kunnan rakennuttamisen ja kunnan rakennusten ja kunnallistekniikan suunnittelua sekä tuotetuista palveluista perittävien korvausten ja maksujen valmistelua ja laskutusta.

Elinvoimalautakunta vastaa kaavoituksesta, rakennus- ja ympäristövalvonnasta, pelastustoimen ostopalvelusta, kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta, kunnan ja asuntotoimen hallinnassa olevista kiinteistöistä, kunnan omistamista maa- ja metsätiloista sekä kunnan tuottamista tukipalveluista, kuten ravitsemis-, siivous- ja kiinteistöhuoltopalveluista. Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille viihtyisä, terveellinen ja turvallinen asumisympäristö sekä tuottaa muille hallintokunnille niiden toiminnassaan tarvitsemat ympäristön- ja kiinteistönhoito- ja muut toimialaan kuuluvat tukipalvelut.

Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille viihtyisä, terveellinen ja turvallinen asumisympäristö sekä tuottaa muille hallintokunnille ja yhteistyötahoille niiden toiminnassaan tarvitsemat kiinteistönhoito- ja ympäristönhoito- sekä siivous- ja ravitsemispalvelut.

Osaston toimintakertomus

Teknisen johtajan katsaus

Toimintavuotta 2022 sävytti koronan ja Ukrainan sodan vaikutukset polttoaineiden, ruoan, sähkön ja rakentamisen kustannuksien nousuun ennalta arvaamattomasti. Edellisistä syistä johtuen sopimusten ulkopuolella olleet ostot ja palvelut vaikuttivat osin talousarviosta poikkeamiseen.

Toimintavuonna valmistauduttiin hyvinvointialueen toiminnan muutoksiin. Ruoka- ja puhtauspalveluiden organisaatiomuutokseen vaikuttavuus oli merkittävin henkilöstön osalta. Osa ruoka- ja puhtauspalveluiden työntekijöistä valmistautui vuodenvaihteessa uuden työnantajan palvelukseen. Kiinteistöjen osalta hyvinvointialueen käyttöön siirtyvät rakennukset valmisteltiin uusien sopimusten piiriin. Uuden rakennettavan sote-aseman rakentamisen käynnistämisestä käytiin neuvotteluja hyvinvointialueen kanssa. Sote-aseman maanrakennustyöt käynnistettiin ostopalveluna kunnan omana työnä valmisteluna ja rakentamisaikataulun nopeuttamiseksi. Sote-palveluissa käytössä ollut Kotiranta- ja Vaalanpirtti-nimiset rakennukset kilpailutettiin tulevaa purku-urakkaa varten.

Henkilöstömuutoksissa: kaavoittaja aloitti elokuussa työt, maanrakennusmestari jäi eläkkeelle ja uusi aloitti marraskuun alusta, ruokahuoltopäällikön työsopimus päättyi ateriapalvelupäällikön jatkaessa ruokahuoltoa, ruokapalveluvastaava nimettiin Sapuskan keittiölle,

puhtauspalveluvastaava nimettiin kiinteistöjen puhtaudenhallintaan ja työvalmentajan toimi vakinaistettiin tukityöllistettyjen ja ympäristötöiden toiminnan tueksi.

Elinkeinotoiminnan vahvistamiseksi Vaalan kunta päätti elinkeinopäällikön toimen perustamisesta vuoden lopussa. Matkailun elinkeinotoiminnan parantamiseksi aloitettiin hankeselvitys Säräisniemellä kolmen alueen osalta.

Hankkeiden osalta avustuksien myötä laadittiin Esteetön Sahanranta-suunnitelma ja Vaalan biokaasulaitoksen ja vedyn tuotannon esiselvityshanke loppuvuoden aikana. Hankeavustuksissa loppuvuodesta myönnettiin ympäristöministeriön tuella Vihreää virtaa Vaalasta-hankerahoitus, jolla selvitetään uusiutuvien energioiden mahdollisuuksista Vaalassa.

Toimintavuosi 2022 onnistui pääosin toiminnallisissa tavoitteissa ja käyttötaloudessa talousarvion osalta kokonaisuutena. Kulujen ylitystä kompensoi odotettua parempi toimintatuotto. Käyttötaloudessa vuosikate poikkesi 0,28% (5840 €) ja toimintakate poikkesi 0,43% (8998 €) talousarviosta. Toimintatuotot ylittyivät arvioon nähden 6,8% (166 135 €). Toimintakulut ylittyivät arvioon nähden 3,93% (180 492 €). Investointien osalta kustannusten toteuma oli vain 62,2% (871 t€), johtuen pääosin Lokkipajan (355t€) muutoksen ja remontin siirtymisestä seuraavalle vuodelle kulurakenteena sekä toteutumatta jääneen äkillisten korjaus-/muutostyöt (70t€) varauksesta.

Vaalan vankilatyömaa Senaatilla käynnistyi rakennusten osalta alkukesästä. Väyläviraston ratahankesuunnittelu puutermiinalin rakentamiseksi Nuojuulle eteni suunnitellusti ja käynnistyneen vuoden 2023 aikana. Tuulivoimapuistojen osalta oli useita alueita tarkasteluissa kaavojen osalta, ensimmäinen puisto valmistui ja toisen puiston rakentamisvaihe oli suunnittelussa. Rakennuslupien määrä laski edellisvuodesta, mutta oli lupatuottojen osalta arvioitua suurempaa.

Matti Kaikkonen
Tekninen johtaja

TOIMENPIDE 2022: JÄRJESTETÄÄN OSALLISTAMISMAHDOLLISUUKSIA	
Valtuustokauden kärkihanke: Asiakkaat mukana suunnittelemassa palveluja	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Hyvinvointikyselyn tulokset, hyvinvointikertomus	Vastuualuejohtajat
Uiton alueen kehittämiskysely tehty ja huomioitu kaavakäsittelyssä.	

TOIMENPIDE 2022: PALVELUPROSESSIT KÄYDÄÄN LÄPI, KUVATAAN JA TEHDÄÄN JOUHEVIKSI	
Valtuustokauden kärkihanke: Digitalisaation ja sähköisen asioinnin mahdollisuuksien hyödyntäminen. Palveluprosessit käydään läpi, kuvataan ja tehdään jouheviksi	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Sähköisten asiointien käyntimäärät Sähklöisten palveluiden määrän lisääntyminen	Tekniset palvelut, Johtoryhmä

Kaavoituksen asiantuntija perehtynyt ja tehostanut toimintaa. Ruoka- ja puhtauspalveluissa uusi organisaatiomalli perehtynyt ja toimet selkeytyneet, lisäksi varautuminen hyvinvointialuemuutokseen suoritettu henkilöstön ja toiminnan osalta. Tukityöllistetty vaihtunut rakennusvalvonnassa, tehostaen arkistointia yms. sähköiseen muotoon siirtämistä.

TOIMENPIDE 2022: REAGOINNIT HANKEMAHDOLLISUUKSIIN

Valtuustokauden kärkihanke: EU-hankerahoitusta hyödynnetään tehokkaasti

Arviointimittarit	Vastuutaho
Uusi mittari Uusi mittari	Elinkeinopalvelut
Esteetön Sahanranta -hankesuunnittelu valmistui. Vaalan Bio- ja vetykaasuesiselvitys valmistui. Vihreää virtaa Vaalasta -hankehakemus hyväksyttiin ympäristöministeriössä. Koulutien turvallisuuden parantamishanke oli käsittelyssä. Katettu jääkaukalo -hankehakemus oli käsittelyssä.	

TOIMENPIDE 2022: RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUIDEN YHTEISTYÖN ARVIOINTI JA SYVENTÄMINEN.

Valtuustokauden kärkihanke: Vaalan kunnan elintarvikkeiden hankinnoissa lähiruuan osuus pysyy samana tai kasvaa.

Hankintaosaamisen parantaminen yrityksissä ja kunnassa ja Cloudia-järjestelmä on tehokkaassa käytössä

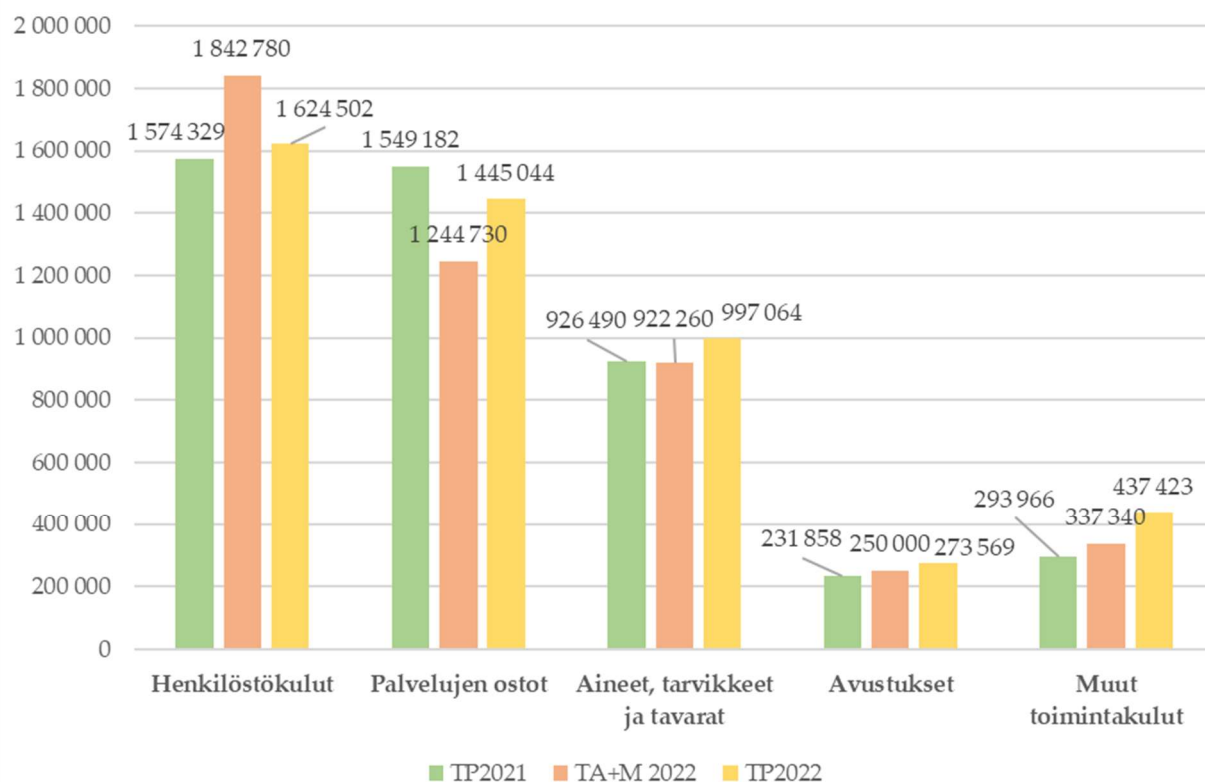
Arviointimittarit	Vastuutaho
Esimiesten sijaistukset onnistuvat aiempaa paremmin. Ruuan hinta / oppilas laskee.	ruokapalvelut, Hallintojohtaja, hankintavastaava
Ruoka- ja siivouspalveluiden henkilöstö järjesteltiin kunnan ja hyvinvointialueen välillä. Muuta yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa ei sopimuksen piirissä. Muhos, Utajärvi ja Vaala yhteistyö jatkui ja selkeytyi organisaatiomuutosten myötä.	

TOIMENPIDE 2022: SISÄILMASelvitykset. Työergonomiatarkastelu. Uudisrakentaminen.

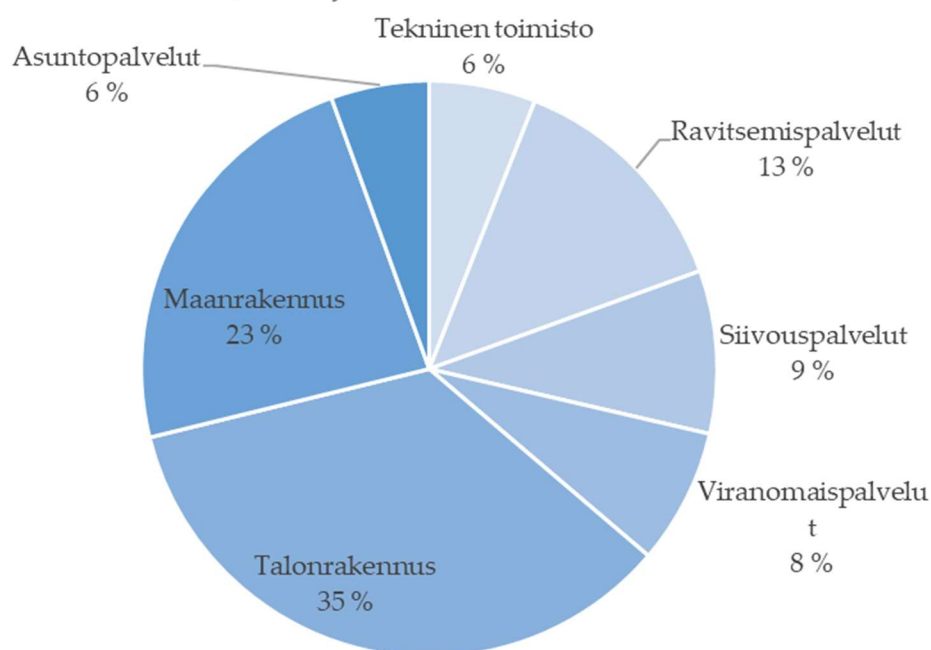
Valtuustokauden kärkihanke: Vaalan taajaman julkisivu on viihtyisä. Koulurakennukset ovat hyvässä ja terveellisessä kunnossa. Retkeilyreitistö palvelee vapaa-aikaa ja matkailua.

Arviointimittarit	Vastuutaho
Hyvinvointikertomus, työhyvinvointikyselyn tulokset, sairaspöissaolojen kehittyminen, riskikartoituksen tulokset	Tekniset palvelut, sisäilmajohtoryhmä
Sisäilmatyöryhmä kokoontui suunnitellusti ja toimenpiteitä kirjattiin. Uusia seuranta järjestelmiä järjestettiin tarpeisiin. Työ jatkuu seurannan osalta ja toimenpiteiden osalta. Eläinlääkintätilat, kunnanviraston väistötilatarve on työn alla. Nuorisotilojen osalta tarvekartoitus on työn alla. Hyvinvointialue vastaa väistötilatarpeiden osalta vuokrakohteissa.	

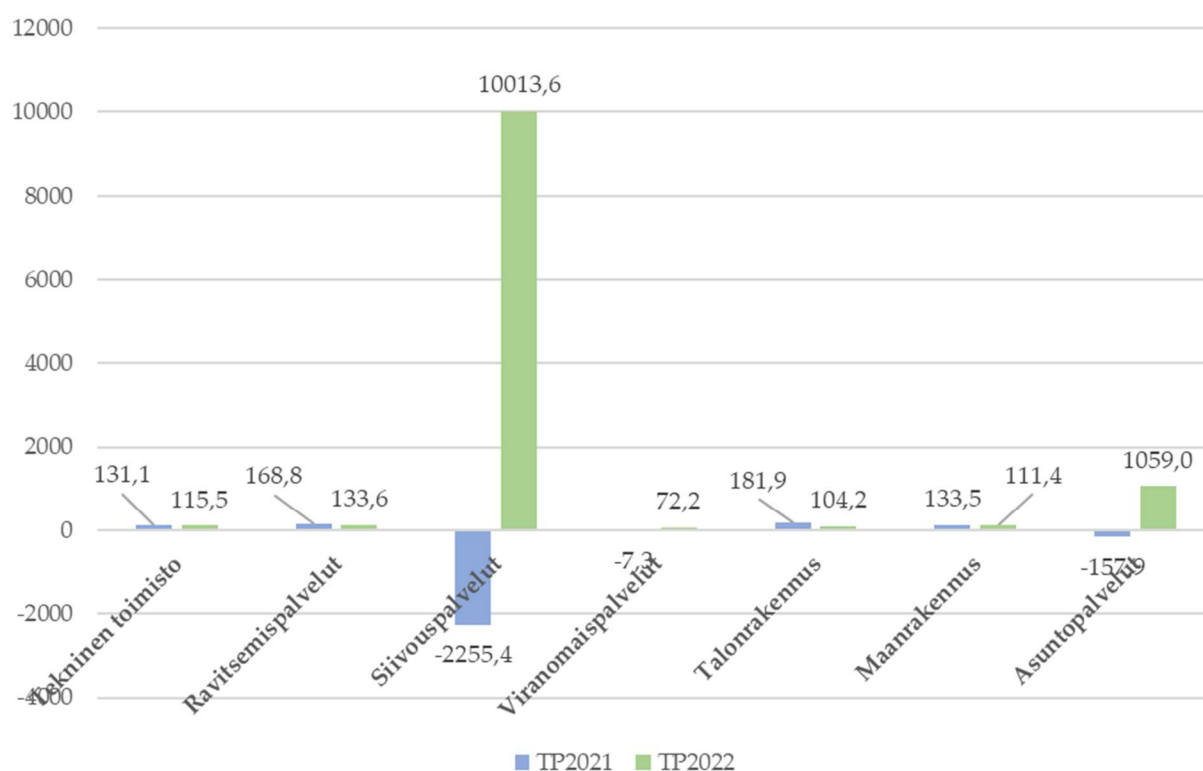
Tekninen osasto, toimintakulut

Tekninen osasto, kulujakauma vastualueittain TP2022

Tekninen osasto, toteumaprosentti (%) (toimintakate)

TEKNINEN OSASTO	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	2 690 515	2 524 380	106,58 %	166 135	2 883 867
Myyntituotot	1 593 781	1 582 800	100,69 %	10 981	1 937 998
Maksutuotot	121 285	91 000	133,28 %	30 285	93 093
Tuet ja avustukset	26 824			26 824	
Muut toimintatuotot	948 624	850 580	111,53 %	98 044	852 776
Valmistus omaan käyttöön	7 359	2 000	367,95 %	5 359	8 336
TOIMINTAKULUT	-4 777 602	-4 597 110	103,93 %	-180 492	-4 575 823
Henkilöstökulut	-1 624 501	-1 842 780	88,15 %	218 279	-1 574 329
Palvelujen ostot	-1 445 044	-1 244 730	116,09 %	-200 314	-1 549 181
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-997 064	-922 260	108,11 %	-74 804	-926 489
Avustukset	-273 568	-250 000	109,43 %	-23 568	-231 858
Muut toimintakulut	-437 424	-337 340	129,67 %	-100 084	-293 966
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 079 728	-2 070 730	100,43 %	-8 998	-1 683 620
Rahoitustuotot ja -kulut	3 158			3 158	1 333
Muut rahoitustuotot	3 169			3 169	1 333
VUOSIKATE	-2 076 570	-2 070 730	100,28 %	-5 840	-1 682 287
Poistot ja arvonalentumiset	-548 396	-843 110	65,04 %	294 714	-927 730
Suunnitelman mukaiset poistot	-548 396	-843 110	65,04 %	294 714	-927 730
TILIKAUDEN TULOS	-2 624 966	-2 913 840	90,09 %	288 874	-2 610 017
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 624 966	-2 913 840	90,09 %	288 874	-2 610 017

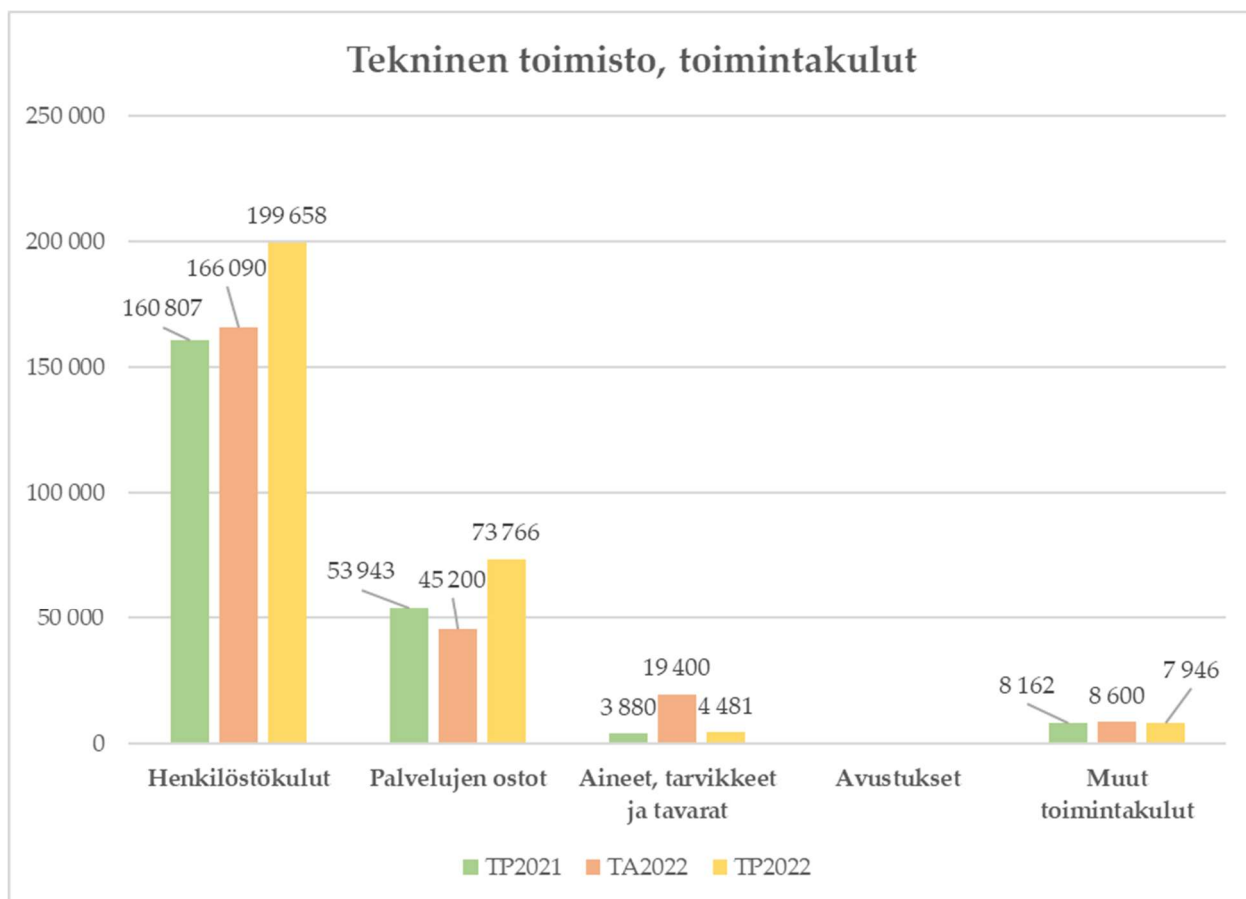
10.1. Tekninen toimisto

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Tuottaa teknisen toimen keskitetyt hallintopalvelut kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle edullisesti ja laadukkaasti. Hallinnon tehtäväalue käsittää teknisen toimiston hallinnolliset ja toimistotyöt sekä elinvoimalautakunnan toiminnan. Hallinnon alle on keskitetty kaikki toiminnot, jotka eivät suoraan liity vastuualueiden käytännön työhön. Myös kaikki toimistotyöhön kuuluvat hankinnat on keskitetty hallintoon. Palkkakustannukset sisältävät teknisen johtajan palkan sekä palvelusihteerien palkat.

Vastuualueen toimintakertomus

Teknisen toimen hallintopalvelut kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle toimivat normaalisti, osittain kunnanviraston rajatulla aukiololla. Palvelusihteerien tehtävät hoidettiin osittain ostopalveluna Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:n avustamana. Toiminta oli kokonaisuudessaan suunnitelman mukaista. Toimintakulut ylittivät johtuen pääosin asiantuntijapalveluiden oston kasvusta, kaavoittajan toimen ja toimistohenkilön osittaisen henkilökustannuksen verran. Säästöjä syntyi aineiden ja tarvikkeiden ostoissa. Toimintatuotot ylittivät saatujen avustuksien ansiosta.

	TP2021	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	15 193	5 000	303,86 %	10 193	1 413
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-285 851	-239 290	119,46 %	-46 561	-226 791
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-270 658	-234 290	115,52 %	-36 368	-225 378
Suunnitelman mukaiset poistot					

10.2. Ravitsemispalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Ravitsemispalvelut vastaa kunnan oman palvelutuotannon ja Oulunkaaren kuntayhtymän eri yksiköiden aterioiden valmistamisesta ja jakelusta. Kunnassa on yksi valmistuskeittiö, oppilasravintola Sapuska. Keittiö tuottaa maistuvia, ravitsevia, terveellisiä ja monipuolisia aterioita huomioiden asiakkaat, ruokavaliot ja ravitsemussuositukset.

Vastuualueen toimintakertomus

Vuonna 2020 tehdyn ateriapalvelujen kehittämistyön (yhteistyö Utajärvi, Muhos ja Vaala) lopputuloksena syntyi sopimus ja kuntiin perustettiin yhteisen ateriapalvelupäällikön virka. Vaalan

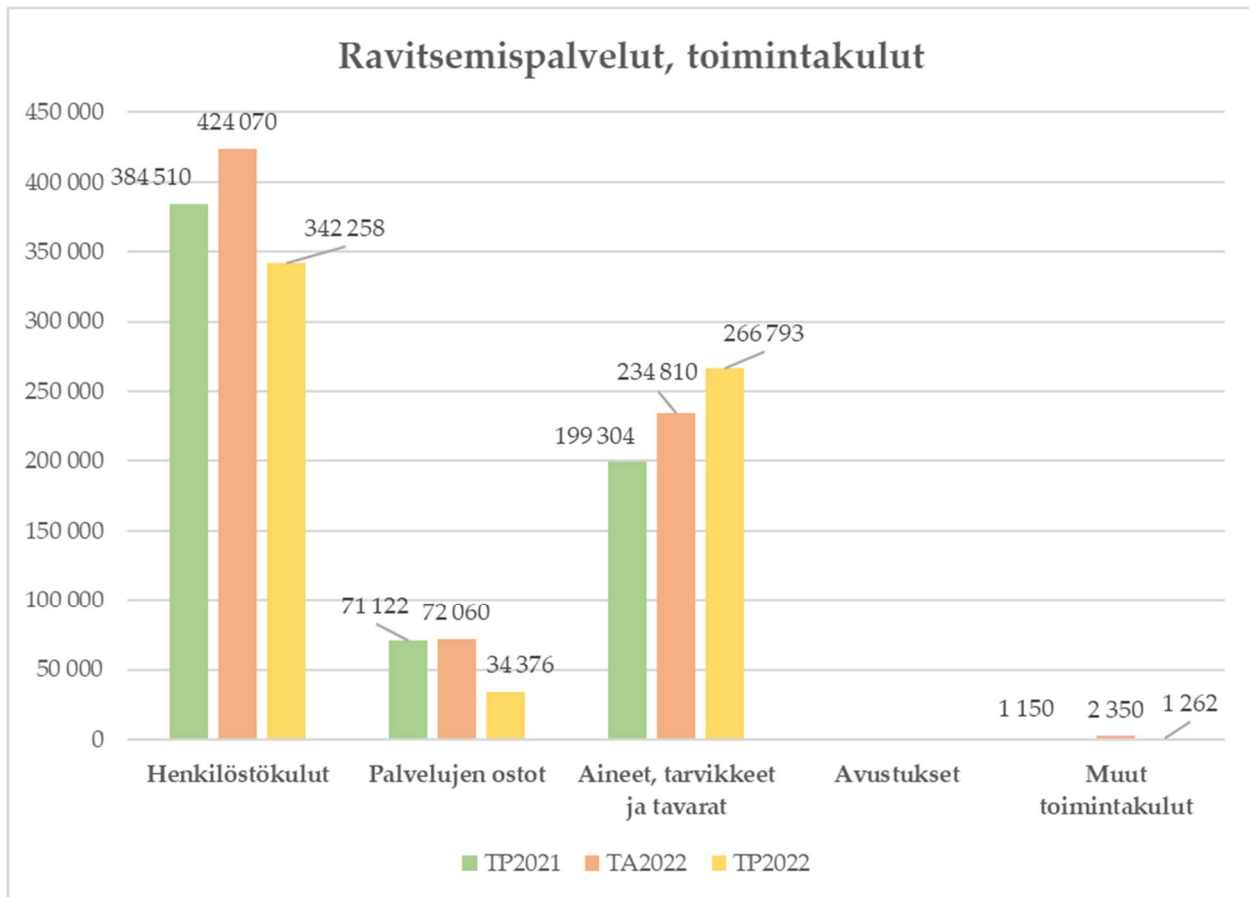
osuus on 18% ateriapalvelupäällikön henkilöstökuluissa.

Elintarvikehankinnoissa noudatetaan Monetran kilpailuttamaa osto-ohjeistusta. Luomu-, sydänmerkki- ja lähiruokatuotteiden osuus ruoanvalmistuksessa sekä ruoan jakelussa on suurena osana: oppilaille ja päiväkodissa tarjotaan säännöllisesti mm. luomumaitoa sekä luomupuuroa. Siirto Monetran hankintasopimukseen lisäsi mm. lähiruokatarvikkeiden osuutta elintarvikeostoista sekä mahdollisti tuoreiden kasviksien, leivän yms. hankinnat.

Vuonna 2022 aloitettiin valmistelut ateriapalveluiden osalta hyvinvointialueelle siirtymiseen. Muutos koski neljää työntekijää, ja prosessissa edettiin hyvinvointialueen ohjeistuksen ja aikataulun mukaisesti. Henkilöstölle pidettiin yt-neuvottelut. Hyvinvointialue kilpailutti ateria- ja puhtauspalvelut myös Vaalan osalta, ja henkilöstö siirtyi vuoden vaihteessa vanhoina työntekijöinä yksityiselle palveluntuottajalle. Kokonaisuutena prosessi eteni kaikkiaan erittäin hyvin. Henkilöstölle pidettiin kehityskeskustelut. Lisäksi ateriapalvelun koko henkilökunta osallistui virkistysiltapäivään lokakuussa Rokualla.

Kuntien välinen yhteistyö toimii hyvin ja toimintaa on kehitetty koko ajan. Syksyllä järjestettiin verkostoitumistilaisuus kaikkien kuntien koko henkilökunnan kanssa Muhoksella Hyrkin koululla. Lisäksi henkilökuntaa osallistui seudullisen yhteistyön järjestämään täydennyskoulutukseen OSAO:n järjestämänä, joka keskittyi kasvisruokaan ja eriyisruokavalioihin. Lisänä oli pieniä täsmäkoulutuksia koko kolmen kunnan ateriapalvelun henkilöstölle.

Toiminta on ollut talousarvion mukaista. Toimintatuotot olivat talousarviota pienemmät, mutta suhteessa myös muiden kulujen osuus oli pienemmät. Suurin ylitys tapahtui elintarvikkeiden ja kaluston osalta. Elintarvikehinnat nousivat vuoden aikana keskimäärin 15 %. Tilikauden tulos jäi kokonaisuudessaan ylijäämäiseksi. Vakituksia ateriapalvelun henkilöstöä oli 31.12.2022 Vaalassa yhteensä 9.

	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	702 493	776 570	90,46 %	-74 077	712 806
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-644 689	-733 290	87,92 %	88 601	-656 086
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	57 805	43 280	133,56 %	14 525	56 720
Suunnitelman mukaiset poistot	-16 497	-17 330	95,19 %	833	-17 323

10.3. Siivouspalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Puhtauspalvelut huolehtivat kunnan käytössä olevien tilojen sekä Oulunkaaren vuokraamien tilojen tarkoituksenmukaisesta puhtaanapidosta ja viihtyisyydestä. Käytössä on ympäristöystävälliset puhdistusaineet sekä ajanmukaiset puhdistusmenetelmät- ja välineet sekä koneet.

Vastualueen toimintakertomus

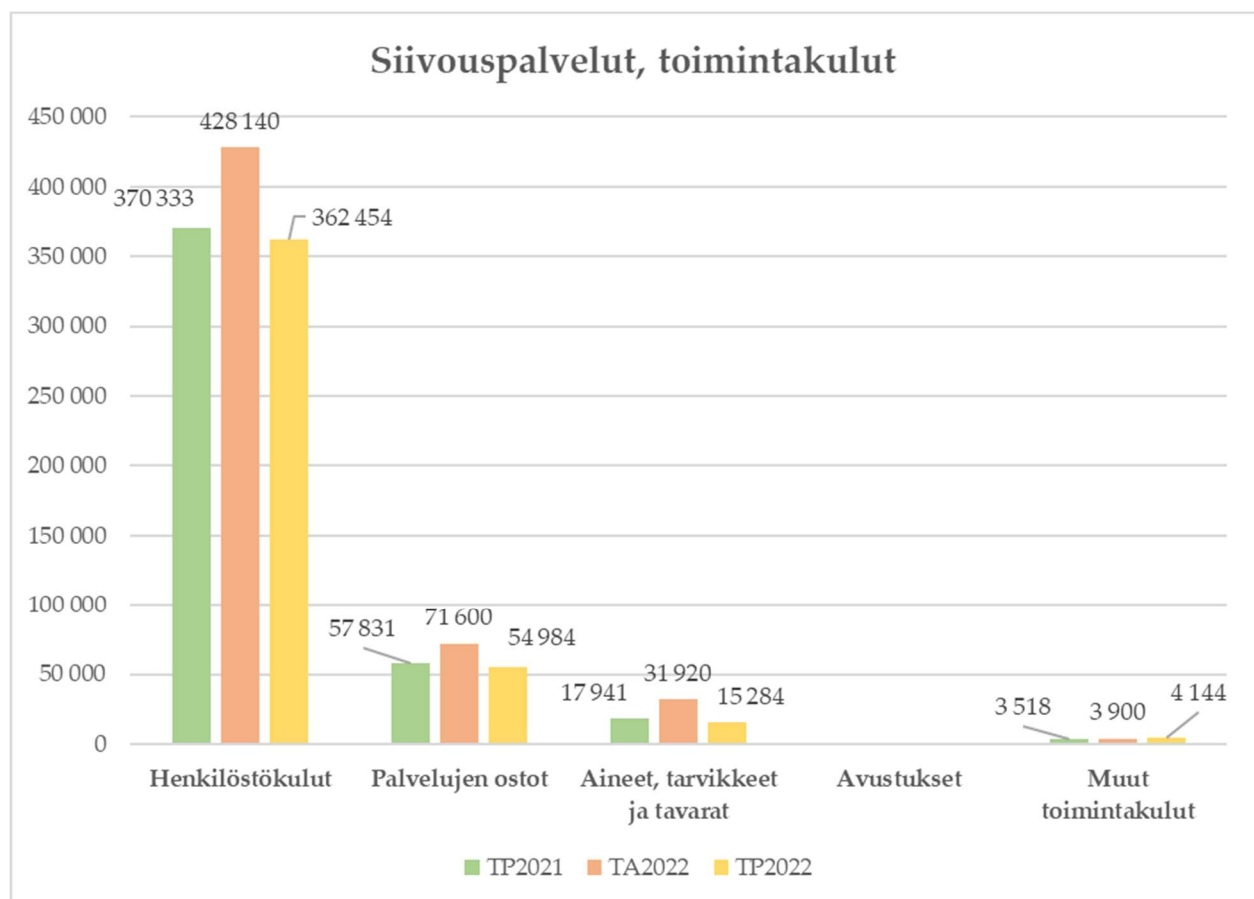
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin hyvin puhtauspalveluiden osalta.

Puhtauspalveluissa valmistauduttiin hyvinvointialuemuutokseen pitämällä keväällä yt-neuvottelut ja suunniteltiin henkilöstömitoitus vuoden 2023 alussa siirtyvien ja kunnan palvelukseen jäävien osalta. Henkilöstölle pidettiin virkistyspäivä toimintavuoden aikana.

Toimintakatepoikkeaman syy oli talousarvioon nähden kuluissa tullut huomattava säästö 98t€, joka jakautui henkilöstökulujen, palveluiden ostojen, aineet ja tarvikkeet kesken.

Säännöllisesti ylläpitosiivottavia neliöitä vuonna 2022 oli n. 13 000 m². Keskiarvokustannus siivoukselle oli 3,30 €/m²/kk. Henkilöstökuluissa oli merkittävin säästö talousarvioon nähden. Kustannus sisältää siivouksen lisäksi terveyskeskuksen välinehuollon sekä vuodeosaston vuode- ja ruokahuoltoon liittyvät tehtävät.

Puhtauspalveluista jäi kaksi siivojaa osa-aikaeläkkeelle joulukuun alusta. Vuonna 2022 rekrytoitiin yksi määräaikainen siivoaja.

	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	491 940	536 110	91,76 %	-44 170	480 973
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-436 865	-535 560	81,57 %	98 695	-449 622
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	55 075	550	10 013,62 %	54 525	31 350
Suunnitelman mukaiset poistot					

10.4. Talonrakennus/kiinteistöhuolto

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Kunnan omistamien rakennusten pitäminen käyttökunnossa ja kunnan rakennuttajatehtävien hoitaminen. Kunnossapitopalveluja myydään pienimuotoisesti Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry:lle, Vaalan Palvelutalosaatiölle ja KOY Vaalan Niskalle. Vuodelle 2022 suunnitellut suuret hankkeet saatiin toteutettua lukuunottamatta Lokkipajan peruskorjausta.

Vastuualueen toimintakertomus

Rakennuspuolella tehtiin kiinteistöjen korjauksia tai muita toimenpiteitä kolmen vakituisen kirvesmiehen voimin.

Kassu Halosen taidetalon vesikattoremontti käynnistyi vuoden 2021 joulukuussa ja jatkui vuoden 2022 kevääseen. Taidetalon kattoremontti saatiin valmiiksi huhti- toukokuun taitteessa. Manamansalossa jatkettiin työtä rakentamalla portaat Heikanlammen rantaan. Myös Enonlahteen valmistui uusi laituriveranda venesatamaan alkukesästä. Vaalantie 21 vuokralla olevassa kohteessa rakennettiin väistötilat nuorisotiloille ja kuntouttavalle työtoiminnalle. Koulukeskuksella suoritettiin vuoden aikana salaojien kuvaus ja huuhtelu. Koulukeskuksen väestönsuojat tarkastettiin ja varusteet uusittiin vastaamaan vaatimuksia. Viimeinen osa ilmanvaihtojärjestelmän muutoksista vihreälle käytävälle valmistui kesän aikana.

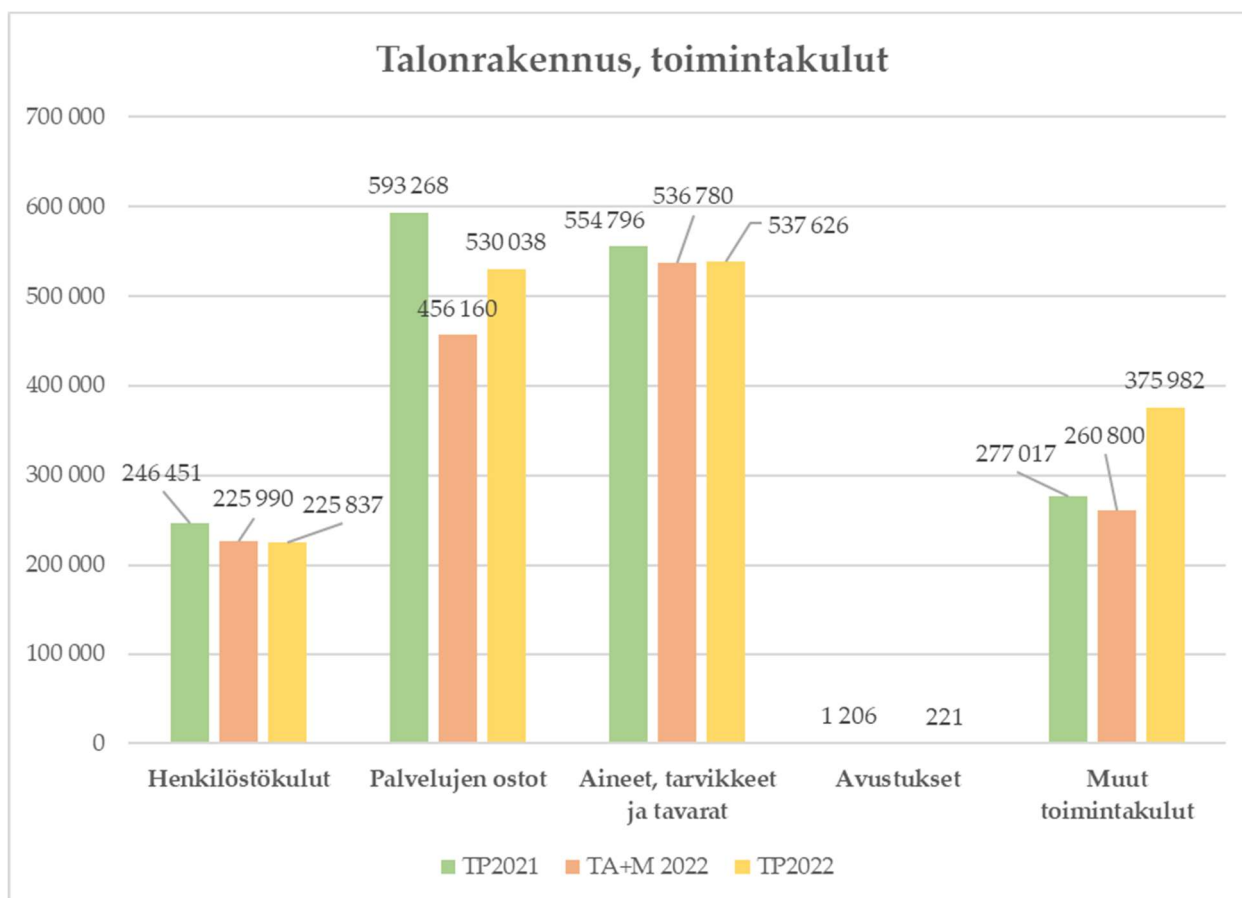
Vuodelle 2022 suunnitelluista investoinneista jäi tekemättä Lokkipajan peruskorjaus alkuperäisarviosta laajentuneiden korjausten takia. Loppuvuodesta aloitettiin valmistelut Lokkipajan muuttamisesta teknisen osaston: talonmiesten, kirvesmiesten ja maanrakennuksen henkilökunnan tauko- ja sosiaalityötiloiksi.

Kotirannan purkutöiden valmistelua tehtiin selvittämällä materiaalien kierrätystä ja kilpailutus käynnistettiin.

Muuta toimintaa oli hyvinvointialueeseen liittyvät kiinteistöjen selvitystyöt ja vuokrasopimuksien valmistelu. Uuden soteaseman valmistelut jatkuivat ja joulukuussa kilpailutettiin sotekeskuksen maanrakennusurakoitsija. Kunnan vastuulla olevissa yritysvoimakkailoissa tehtiin eri asteisia korjausvelvotteita tai kunnostuksia.

Kiinteistöhuolto on tehty kahden kiinteistöhoitajan toimesta. Kunnan omana työnä tehdyt sähkötyöt loppuivat syksyllä sähkömiehen erottua tehtävästä. Kiinteistöhuolto toimi normaalisti ja

lisäksi yhteistyössä päivystyksen osalta Vaalan Niska KOY:n ja Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:n kanssa.

	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	850 479	693 480	122,64 %	156 999	784 108
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-1 669 704	-1 479 730	112,84 %	-189 974	-1 672 737
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-819 226	-786 250	104,19 %	-32 976	-888 629
Suunnitelman mukaiset poistot	-274 644	-604 520	45,43 %	329 876	-670 422

10.5. Maanrakennus

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Katualueiden ja muiden kunnan omistuksessa olevien alueiden kunnossapidosta huolehtiminen siten, että kuntalaisten liikkuminen eri liikennevälineillä sekä jalkaisin on turvallista kaikissa olosuhteissa. Tavoitteena on haja-asutusalueiden asukkaiden esteettömän liikkumisen mahdollistaminen avustamalla yksityisteiden kunnossapitoa. Kuntalaisten viihtyvyyden

parantaminen sekä urheilu- ja liikuntaharrastuksen tukeminen ja lisääminen huolehtimalla liikuntapaikkojen ja yleisten alueiden kunnossapidosta. Perustehtäviin kuuluu myös alueiden kunnossapitopalveluiden antaminen muille hallintokunnille

Vastuualueen toimintakertomus

Kaavatiet ja yksityistiet

Vaalan keskustan alueella olevien kaavateiden ja kunnan omistamien kiinteistöjen piha-alueiden talvikunnossapidosta vastasi yksityinen urakoitsija. Järvikyläntien ja kevyenliikenteenväylän kadunpitolvastuu siirtyi kunnalle Ely- keskukselta lokakuussa 2022 välillä Vaalantie – Vaarakaarrontie Järvikyläntien muutostöiden valmistuttua.

Pistotien ja Poukamontien sekä kevyenliikenteen väylä välillä Taplaajantie - Pintatie peruserännettiin suunnitelman mukaisesti. Kanervatien, Pitkoskujan, Sahanrannan tien, Haminatien sekä Järvikylän kevyenliikenteenväylän päällystystyöt suoritettiin suunnitellusti. Yksityisteiden peruskorjauksia avustettiin kohteissa, jotka olivat saaneet peruseränustusavustusta Ely-keskuskelta.

Koulutien turvallisuuden parantamiseksi haettiin hankerahoitusta Traficomilta kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmasta. Tarficomilta haettiin myös liikkumisen ohjauksen valtionavustusta, Vaalan kunnan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman laatimiseksi.

Yksityisteiden avustamisen uusi toimintamalli hyväksyttiin kunnanvaltuustossa. Yksityisteiden talvikunnossapito kilpailutettiin syksyllä vuosille 2022-2026. Kunnan hoitamilla yksityisteillä omavastuuosuus oli 20 %. Vuoden 2022 yksityisteiden avustukset ylittävät talousarvioon varatun määrärahan 84 574 € talvikunnossapidon osalta ja 16 064 € kesäkunnossapidon osalta. Ylitykset johtuvat voimakkaasta kustannustennoususta alalla ja urakoitsijoiden hinnankorotuksista edellisiin vuosiin nähden.

Yleiset alueet, puistot ja liikuntapaikat

Liikuntapaikkojen ja puistojen hoidossa säilytettiin entinen taso. Vaalan taajaman tenniskentät poistettiin koirapuisto käytöstä ja palautettiin tenniskentiksi. Koirapuiston uusi paikka päätettiin Takatien varteen ja rakennustyöt aloitettiin loppuvuodesta yleisten alueiden investointeina.

Hiihtolatuverkoston hoidossa käytettiin tehostettua kunnossapitoa loma-aikoina, varsinkin hiihtolomaviikoilla. Valaistuja latuja oli Vaalan taajaman lisäksi Säräisniemellä ja Veneheitossa. Kunnan omalla kalustolla hoidettuja luistelukenttiä oli keskustan alueella ja Veneheiton koululla.

Yleisten alueiden ja kiinteistöjen nurmialueiden hoidosta huolehti urakoitsija edellis vuoden tapaan. Yleisten alueiden puhtaanapidosta ja vihertöistä huolehti puistotyöntekijä yhdessä työllistettyjen kanssa. Urheilukentän nurmen kastelujärjestelmä kunnostettiin keväällä. Leikkipuistoja tarkistettiin ja huonokuntoisimmat purettiin turvallisuuden varmistamiseksi. Nuojuan leikkikenttää uudistettiin ja kunnostettiin kesällä. Leikkipaikkojen kunnostamiseen varattu investointimääräraha alitti 10 000 € ja kirjautui menona käyttötalouden puolelle.

Torialueen kehittämisestä keskusteltiin ja tehtiin linja-autoliikenteen pääpysäkkiselvitystä. Investointeihin varattua määrärahaa ei käytetty, koska torialueen kehittäminen vaatii vielä lisäselvityksiä.

Satamat

Vaalan kunnalla on hoidossa yksitoista venesatamaa eri puolilla Oulujärveä. Satamissa on yhteensä yli 400 venepaikkaa. Satamia hoidettiin entisen käytännön mukaan. Saharannan sataman ns. lyhyempi laiturin uusittiin. Vaalankurkun vanhan sataman ja Poukamonsataman laiturit poistettiin ja molempiin asennettiin osat Saharannan sataman käytöstä poistetusta laiturista. Saharannan Uiton satamassa oli kokeiluluontoinen palvelu, jossa matkailuyrittäjä tarjosi vesilläliikkumisen palveluita ja kioskitoimintaa. Saharannan uimarannan rantaa siistittiin kasvustojen osalta. Vuokrattujen venepaikkojen määrässä ei tapahtunut oleellisia muutoksia. Isojen veneiden osuus venekannasta kuitenkin on kasvanut vähitellen. Enonkylän (Vähäoja) sataman laiturin uusittiin.

Retkeilyreitit

Taukopaikkojen ja retkeilyreittien hoidossa säilytettiin entinen määrä ja taso. Moottorikelkkaurilla ympäristötyönjohtaja kartoitti korjaustarpeita. Retkeilyreittien osalta ohjelmassa oli latuverkon pidennys ja monitoimiuran tarkastelu Manamansaloon, Laajanlammen pitkospuiden rakentamista 300 m:n matkalta puuhoitojen lisäksi. Rokua-Vaala patikointiuran laajennus maastopyöräkäyttöön suunnittelun, luvituksen ja hankerahoituksen haun osalta valmistui. Hankkeen käytännön toimet aloitettiin 07.2022. Kutujoki-Tervajoki taukopaikkojen käytännön toimet suoritettiin 100%. Sukellusportaiden suunnittelu ja luvitus Manamansaloon valmistui, toteutus 06.2022. Uimarantojen kasvustoja poistettiin kolmessa paikassa. Osallistuttiin Siikajoen vesistöalueen vesistökunnostusverkoston ohjausryhmään. Osallistuttiin erilaisiin koulutuksiin alueiden elinvoiman kehittämiseksi.

Maa- ja metsätilat

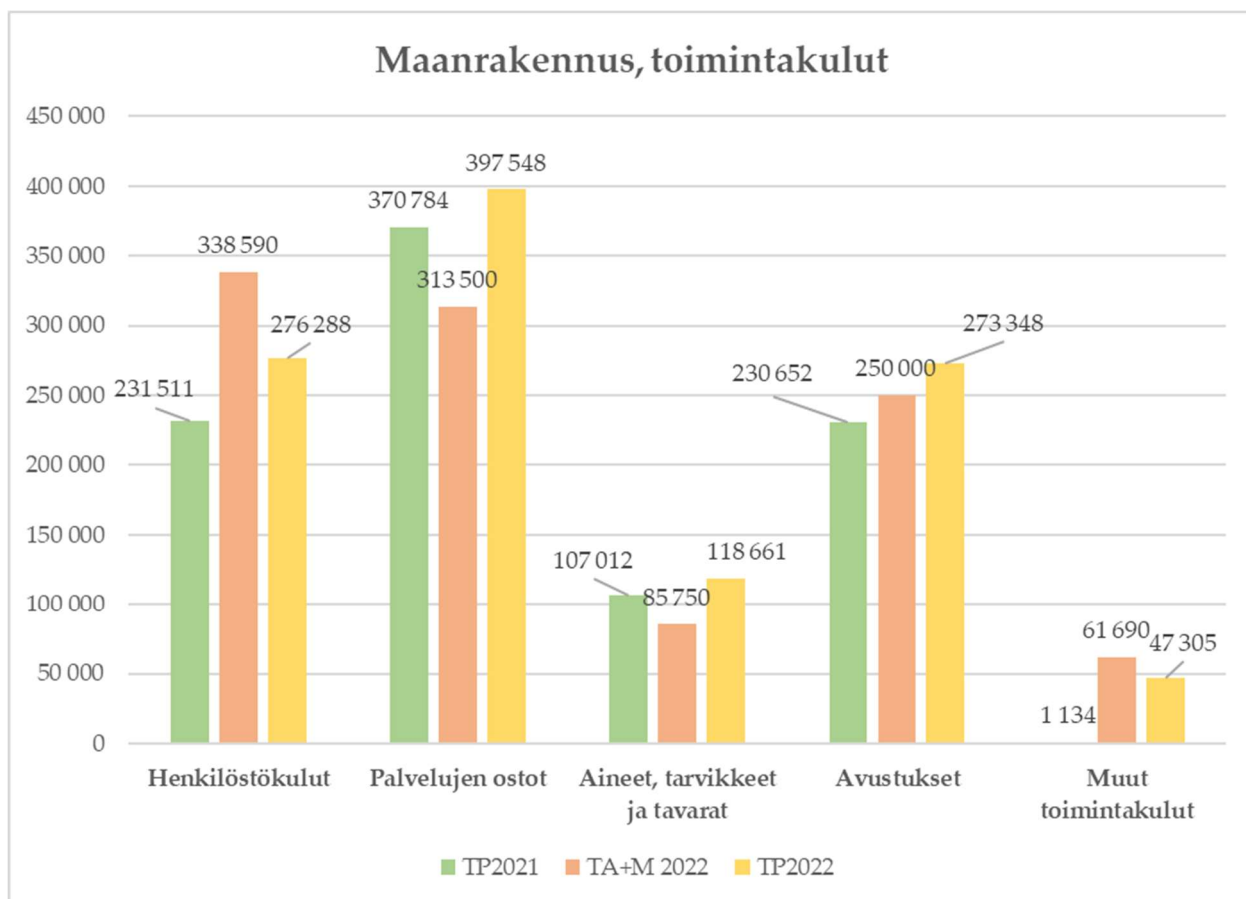
Kunnan metsistä puuta myytiin vain pienien puistometsän hoitotoimien osalta. Pääosa tuloista kirjautui edellisvuoden kaupoista.

Jätehuolto

Vaalan suljetun kaatopaikan osalta jälkitarkkailun pinta- ja pohjavesien osalta hoiti AFRY Finland Oy. Uuden jätelain myötä ja Ekokymppin pyynnöstä tarkasteltiin ja kartoitettiin Bio- ja hyötyjätteen keräystä Vaalan kunnan alueella ja kunnan kiinteistöissä. Ekokymppi kilpailuttaa 1.8.2023 alkaviin tyhjennyksiin bio- ja hyötyjätteen, kunnan vastuulla säilyy edelleen sekajätteen tyhjennykset kiinteistöissään ja muissa kunnan vastuulla olevissa kohteissa.

Henkilöstö

Maanrakennuksen hallinnossa työskenteli maanrakennusmestari ja ympäristötyönjohtaja. Pitkäaikainen maanrakennusmestari jäi virastaan eläkkeelle loppuvuodesta ja uusi maanrakennusmestari rekrytoitiin vuoden aikana. Maanrakennuksen osa-alueella työskenteli lisäksi vakituinen traktorinkuljettaja sekä oppisopimusopiskelija. Loppuvuodesta palkattiin tekninen ohjaaja, joka työskentelee työkokeilussa olevien henkilöiden ohjaajana ja muissa tarvittavissa tekniikan töissä. Kesäsetelityöntekijöinä työskenteli 5 henkilöä.

	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	290 621	315 900	92,00 %	-25 279	284 390
Valmistus omaan käyttöön	7 359	2 000	367,95 %	5 359	8 336
TOIMINTAKULUT	-1 113 150	-1 049 530	106,06 %	-63 620	-941 093
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-815 170	-731 630	111,42 %	-83 540	-648 367
Suunnitelman mukaiset poistot	-233 119	-197 120	118,26 %	-35 999	-214 593

10.6. Viranomaispalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta. Kunnalla tulee olla käytettävissään tehtäviin riittävät voimavarat ja asiantuntemus.

Kuntien rakennusvalvontaviranomaiset huolehtivat rakentamista koskevien lupien käsittelystä ja rakennustyön aikaisesta valvonnasta. Lisäksi he huolehtivat rakennetun ympäristön valvonnasta. Kunnassa toimii ympäristönsuojeluviranomainen, joko kunnan omana toimielimenä tai kuntalain mukaisena kuntien yhteistoimintana. Yleisimmin toimielimenä toimii ympäristölautakunta, jonka

tehtäviin kuuluu monissa laeissa määriteltyjen ympäristönsuojelun viranomaistehtävien lisäksi ympäristönsuojelun yleinen edistäminen.

Vastuualueen toimintakertomus

Kaavoitus/maankäyttö

Oulujokilaakson maankäytön ja elinympäristön suunnitteluyksikkö toimi kahden henkilön voimin Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kuntien alueella alkuvuodesta. Henkilöstömuutosten takia Vaalan kunnalle tuli tarve oman kaavoittajan rekrytointiin ja kaavoittaja aloitti elokuun alusta. Alkuvuodesta hyväksytty kaavoituskatsaus ohjasi toimintaa. Lisääntyneen kaavoitustarpeen takia Vaala osallistui Pohjois-Pohjanmaan TUULI-hankkeeseen, jonka tarkoitus on tuottaa uutta tietoa Pohjois-Pohjanmaan alueen soveltuvuudesta tuulivoimatuotantoon ja kehittää uusia menetelmiä tuulivoiman alueellisen suunnittelun tueksi. Naulakankaan tuulivoimapuiston vuokrasopimus otettiin uusintakäsittelyyn vuokralaisen kanssa.

Kaavoituksessa asemakaavojen osalta Uiton alueen kehittäminen jatkui. Oulujärven länsirannan rantaosayleiskaavan käsittely jatkui. Turkkiselän tuulivoimaosayleiskaavaan kunta haki valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta. Painuankanava tuulivoimaosayleiskaava oli kaavan jatkokäsittelyssä. Korteperänsuontien ja Haarasuonkankaan kaava-aloitteet olivat alkuvaiheen käsittelyssä.

Rakennusvalvonta

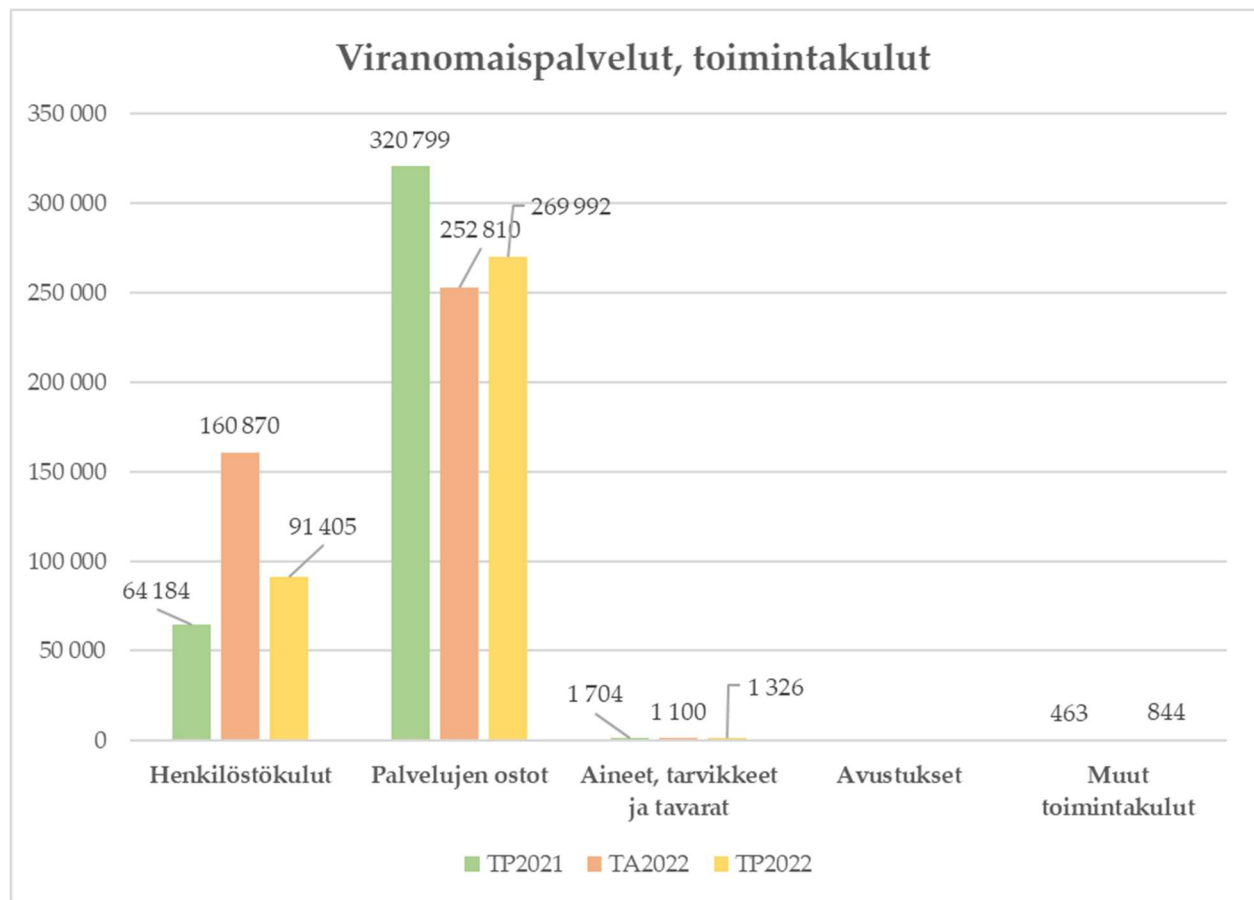
Rakennustarkastajan työ hoidettiin viransijaisuudella koko vuosi. Lupahakemusten (kaikki menettelyt) määrä laski edellisvuodesta, joskin lupatulot kasvoi talousarvioon nähden. Kiinteistörekisteriä päivitettiin edelleen. Metsälamminkankaan tuulipuistossa käyttöönotettiin kaikki 24 kpl voimalaa. Osoitejärjestelmää päivitettiin vapaa-ajan kiinteistöjen osalta työharjoittelijan ja rakennusvalvonnan toimesta. Noin 1500 osoitteen puutteesta vuoden lopussa oli jäljellä noin 500 osoitepuutosta nimettävänä. Asiakaspalvelu hoidettiin pääosin sähköisesti, puhelimella ja maastokäynneillä.

Ympäristönsuojelu

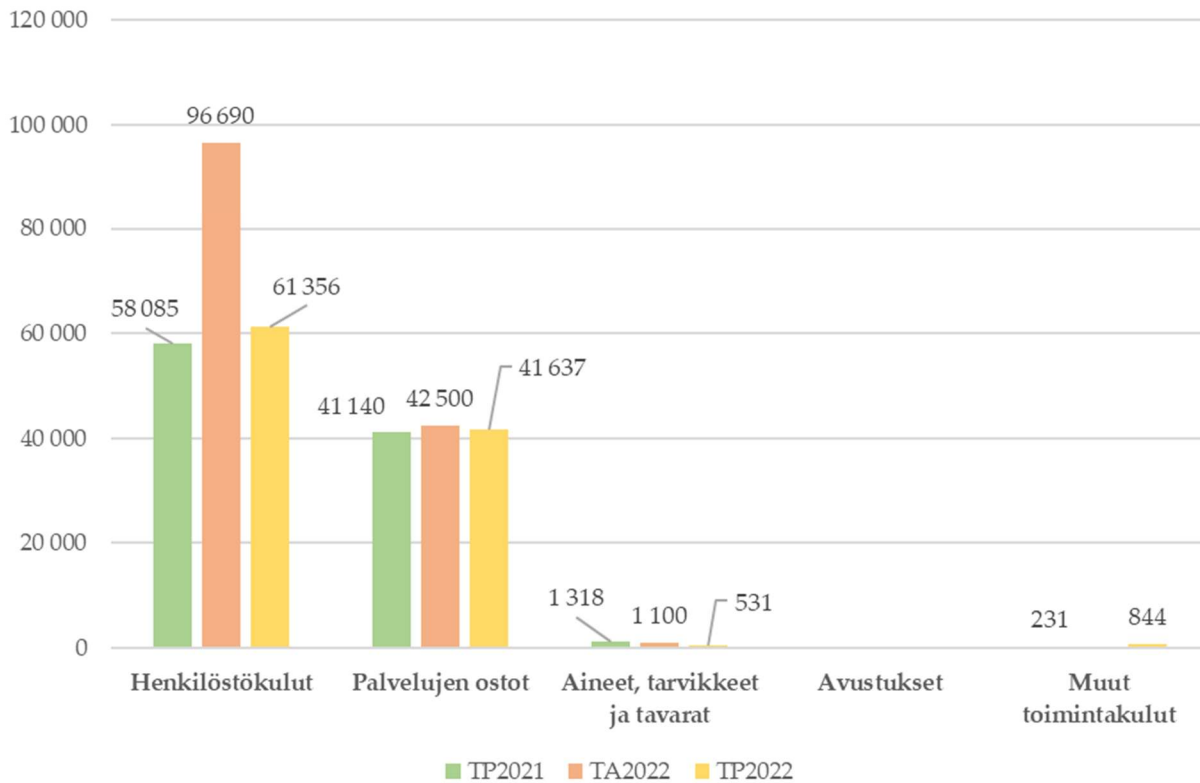
Ympäristönsuojelun tehtävänä on valvoa ja edistää ympäristönsuojelua siten, että luontoa ja ympäristöä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä turvataan kunnan asukkaille terveellinen ja virikkeitä antava sekä luonnontaloudellisesti kestävä asuinympäristö. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä on säädetty ympäristönsuojelun hallintolaissa, ympäristönsuojelulaissa, jätelaissa, vesihuoltolaissa, vesilaissa, maastoliikennelaissa, maa-aineslaissa, luonnonsuojelulaissa ja vesiliikennelaissa. Vaalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on Oulunkaaren ympäristölautakunta. Tehtäviä hoitaa Oulunkaaren ympäristöpalveluiden ympäristötarkastaja.

Vaalassa toimet keskittyivät ja työllistivät eläinsuoja-asiat ja vapaa-ajan asukkaiden yhteydenotot mm. hajajätevesiasioihin liittyen. Toiminnassa tunnistettiin edelleen kehitystarpeita Vaalan ympäristönsuojelun arkistoinnissa. Eläinlääkintähuolto ja ympäristöterveydenhuolto ei sisälly

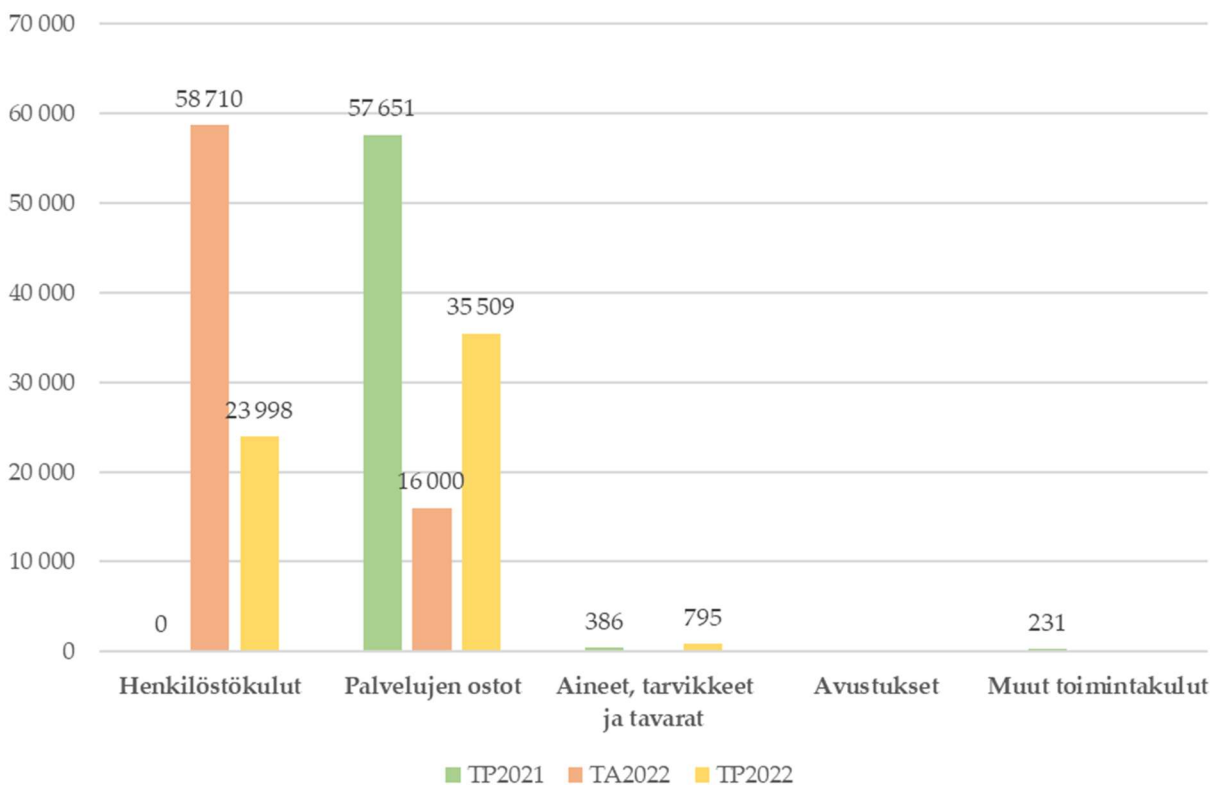
tähän toimintakertomukseen.

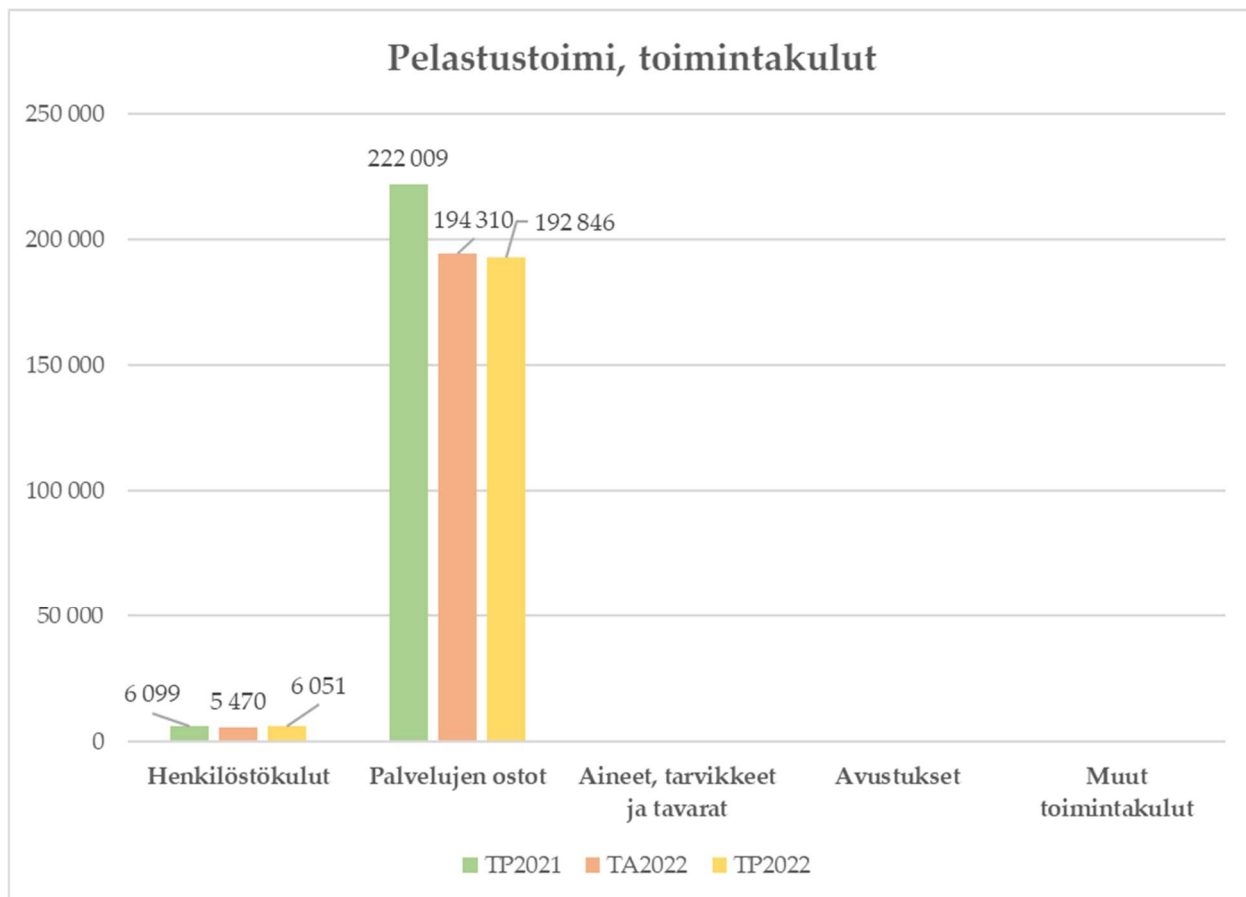

Rakennusvalvonta, toimintakulut

Kaavoitus ja suunnittelu, toimintakulut

	TP2021	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	103 654	55 000	188,46 %	48 654	396 530
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-363 567	-414 780	87,65 %	51 213	-387 150
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-259 913	-359 780	72,24 %	99 867	9 380
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 766	-21 770	99,98 %	4	-23 022

Kaavoitus ja suunnittelu

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

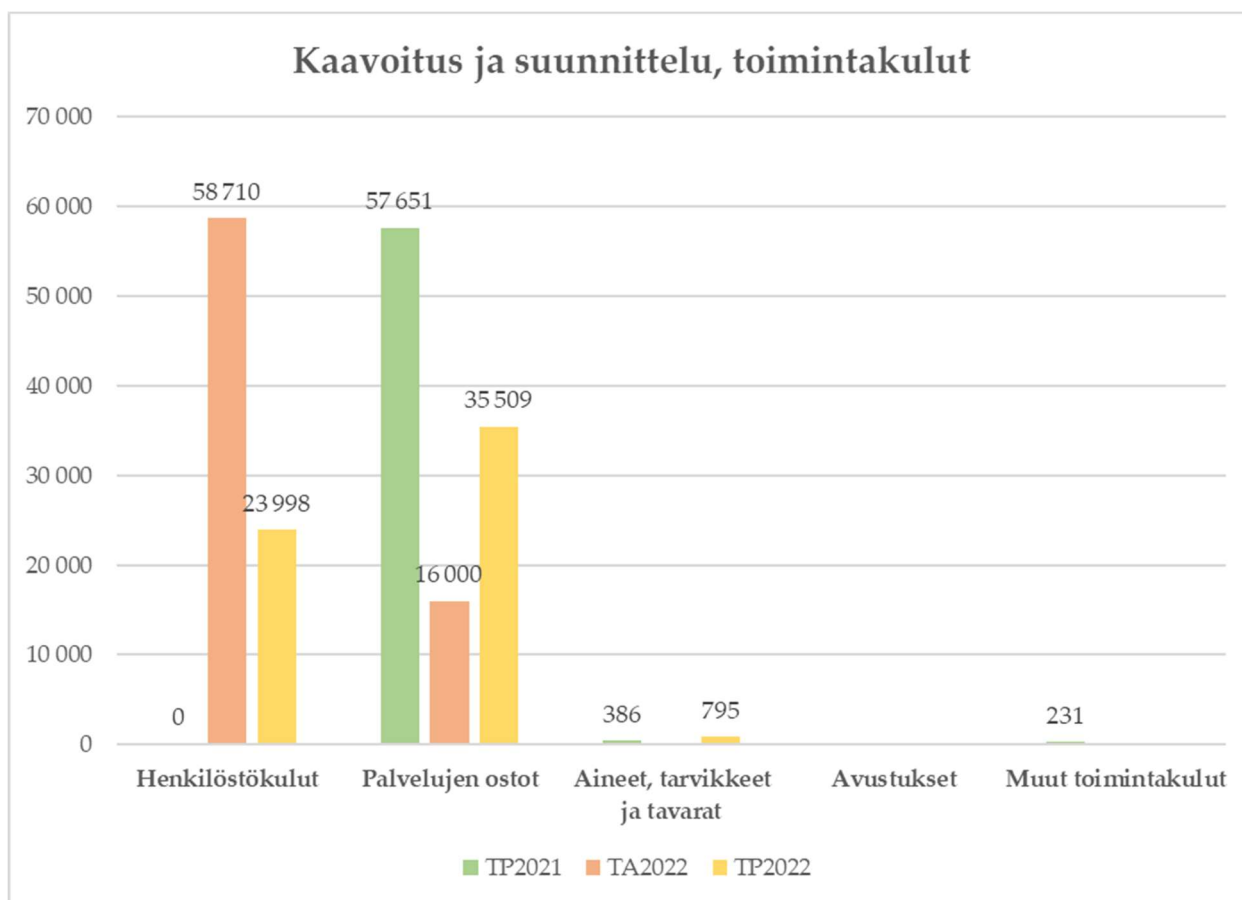
Kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta. Kunnalla tulee olla käytettävissään tehtäviin riittävät voimavarat ja asiantuntemus. Maankäytön suunnittelu luo edellytyksiä hyvälle asuinympäristölle. Onnistuneet ratkaisut kaavoituksessa, toimiva ja eheä yhdyskuntarakenne sekä sujuvat liikennejärjestelyt luovat hyvinvointia ja elinvoimaa. Hyvä suunnittelu edistää kestävä kehitystä.

Maankäytön suunnittelun yleinen ohjaus perustuu maankäyttö- ja rakennuslakiin. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ohjaavat suunnittelua maakunnissa ja kunnissa. Valtakunnallisten tavoitteiden lisäksi maankäytön suunnittelujärjestelmään kuuluvat maakuntakaava, yleiskaava ja

asemakaava. Maankäyttöön vaikutetaan myös esimerkiksi erilaisilla seutu- ja kuntastrategioilla, kunnan maapolitiikalla ja rakennusjärjestyksellä.

Vastuualueen toimintakertomus

Oulujokilaakson maankäytön ja elinympäristön suunnitteluyksikkö aloitti alkusyksystä kahden henkilön voimin Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kuntien alueella. Uusi kaavoituskatsausmalli otettiin käyttöön. Kaavoituksessa asemakaavojen osalta valmistui uuden vankilan kaava, joka sijoittuu keskustaajaman pohjoispuolelle. Muita asemakaavakäsittelyitä oli uuden hyvinvointikeskuksen rakentamisen mahdollistava korttelialue 67 ja maanläjitysalue 45. Alustavia selvityksiä tarkasteltiin Uiton alueen, Vaarakaarrontie/22-tien välinen alue ja Vaalanlammen alueiden kehittämiseksi. Yleiskaavoissa Oulujärven rantaosayleiskaavojen käsittelyssä olivat Jaalangan rantaosayleiskaava ja Kankarin rantaosayleiskaava. Oulujärven länsirannan rantaosayleiskaavan käynnistäminen hyväksyttiin kaksiosaisena. Tuulivoimayleiskaavoissa Vaalan tuulivoimayleiskaava ja Naulakankaan tuulivoimaosayleiskaava olivat valituskäsittelyssä. Turkkiselkä, Kaunistonkangas ja Painuankanava tuulivoimaosayleiskaa-va olivat kaavan eri vaiheissa kunnassa. Osallistuttiin mm. Metsähallituksen järjestämiin tilaisuuksiin Oulujärven retkeilyalueen matkailu- ja maankäytön yleissuunnitelman laatimiseen.

	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	1 073			1 073	
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-60 302	-74 710	80,71 %	14 408	-58 268
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-59 228	-74 710	79,28 %	15 482	-58 268
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 120	-7 120	100,00 %	0	-8 377

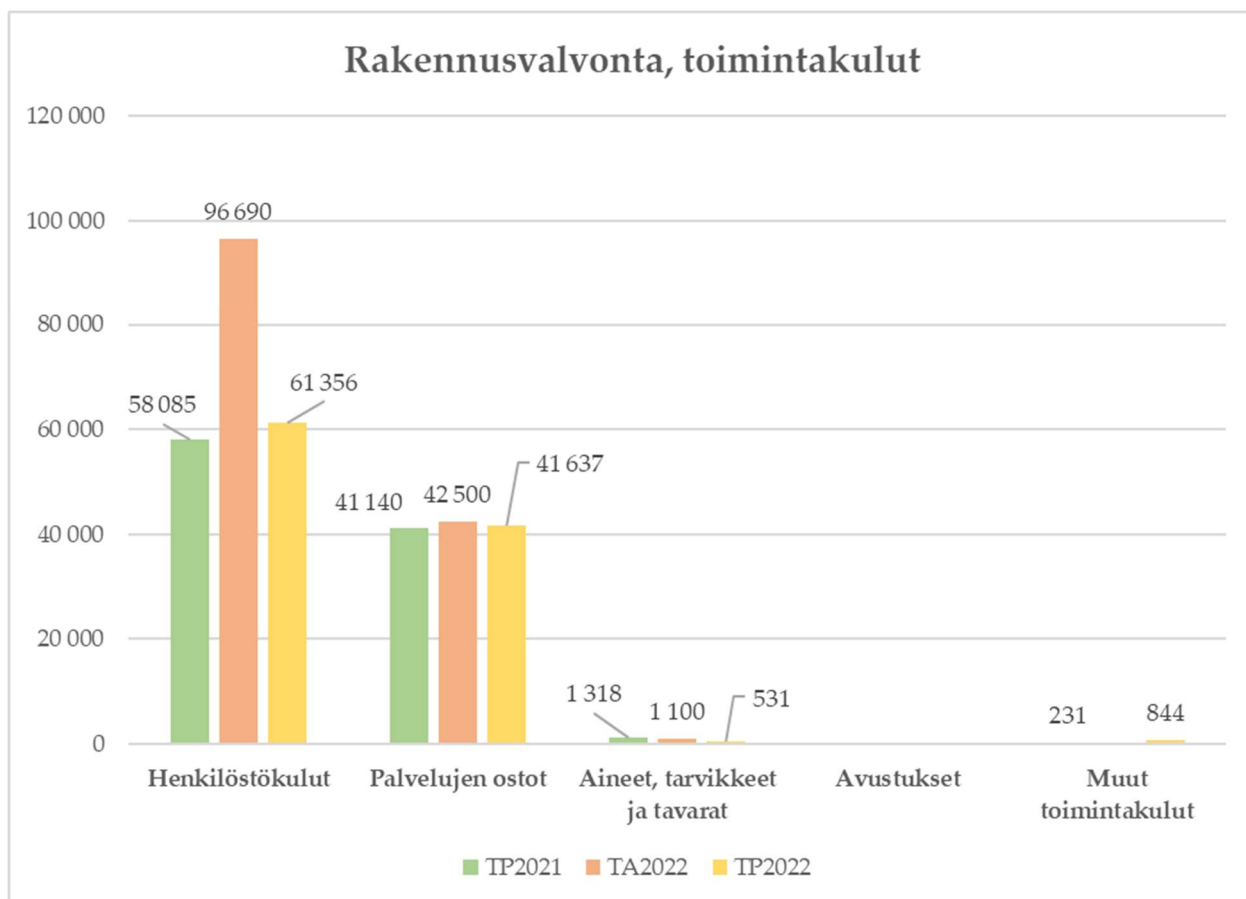
Rakennusvalvonta

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsitlemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään.

Vastuualueen toimintakertomus

Rakennustarkastajan työ hoidettiin viransijaisuudella koko vuosi. Lupahakemusten (kaikki menettelyt) määrä kasvoi hieman, ja käsittelyssä oli yli 200 erilaista lupamenettelyä. Mainittavimpana rakennuslupakäsittelyssä oli Vaalan uuden vankilan ja Naulakankaan tuulipuiston lupakäsittelyt viranomaismenettelyineen. Kiinteistörekisteriä päivitettiin siten, että käyttöön otetuksi saatiin 235 erilaista rakennusta/23641 k-m². Metsäamminkankaan tuulipuistossa käyttöön otettiin 15 kpl voimaloita. Osoitejärjestelmää päivitettiin työharjoittelijan ja rakennusvalvonnan toimesta. Asiakaspalvelu on hoidettu pääosin sähköisesti ja puhelimella, sekä maastokäynneillä.

	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	102 580	55 000	186,51 %	47 580	396 530
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-104 368	-140 290	74,39 %	35 922	-100 774
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 787	-85 290	2,10 %	83 503	295 756
Suunnitelman mukaiset poistot					

Pelastustoimi

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Kunnat vastaavat pelastustoimesta yhteistoiminnassa pelastustoimen alueilla (alueen pelastustoimi) siten kuin Pelastuslaissa 379/2011 säädetään.

Pelastustoimen alueeseen kuuluvilla kunnilla tulee olla sopimus pelastustoimen järjestämisestä. Sopimuksen hyväksymiseen ja muuttamiseen sovelletaan, mitä kuntalain 57 §:n 1 momentissa säädetään kuntayhtymän perussopimuksen muuttamisesta. Sopimukseen sovelletaan muuten, mitä kuntien yhteistoiminnasta säädetään kuntalaissa (10.4.2015/415).

Alueen pelastustoimi vastaa pelastustoimen palvelutasosta ja pelastuslaitoksen toiminnan

asianmukaisesta järjestämisestä sekä muista tässä laissa sille säädettyistä tehtävistä.

Pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan:

- 1) pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa;
- 2) pelastustoimen valvontatehtävistä;
- 3) väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä;
- 4) pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

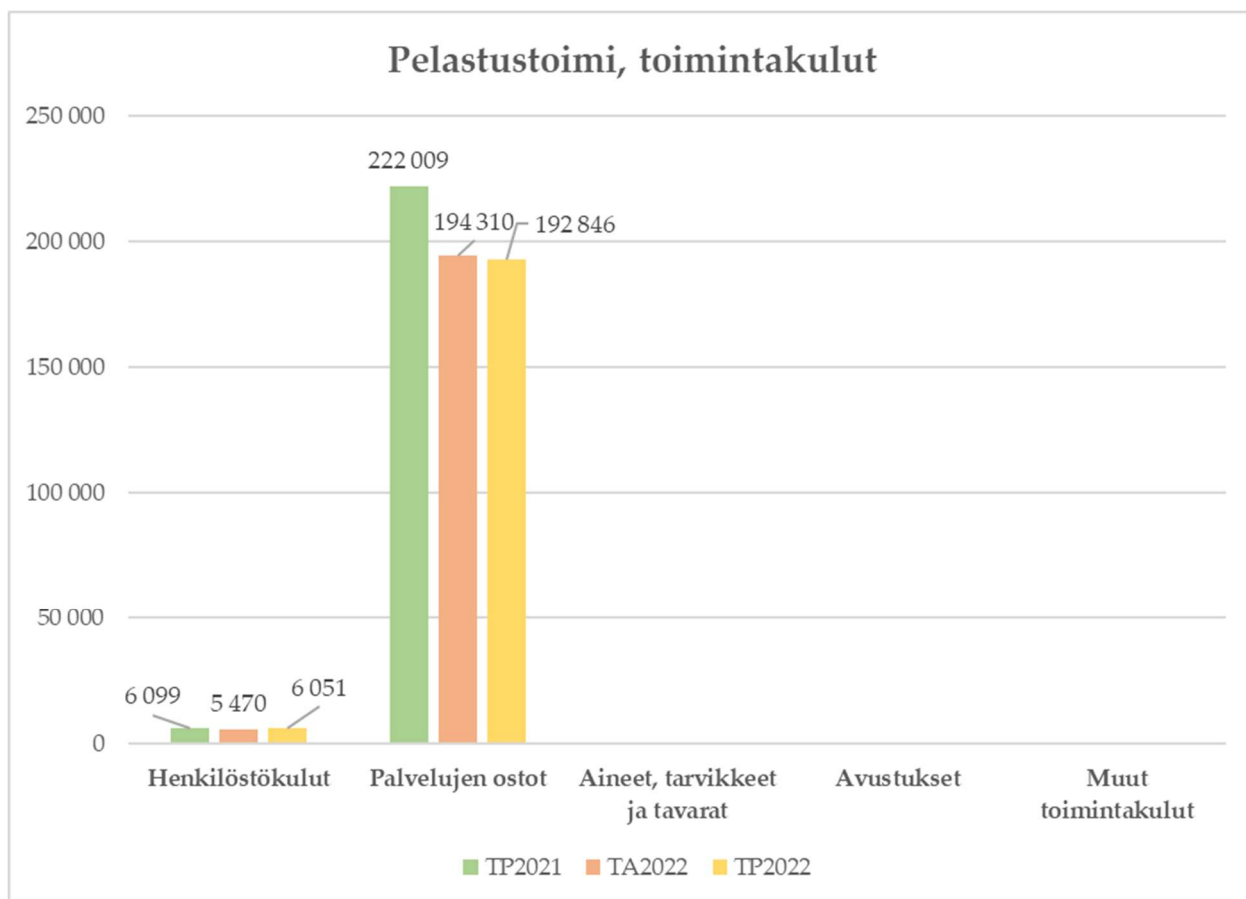
Edellä 2 momentissa säädetyn lisäksi pelastuslaitos:

- 1) voi suorittaa ensihoitopalveluun kuuluvia tehtäviä, jos ensihoitopalvelun järjestämisestä yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kesken on sovittu terveydenhuoltolain (1326/2010) 39 §:n 2 momentin perusteella;
- 2) tukee pelastustoimen alueeseen kuuluvan kunnan valmiussuunnittelua, jos siitä on kunnan kanssa sovittu;
- 3) huolehtii muistakin muussa laissa alueen pelastustoimelle säädettyistä tehtävistä.

Alueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Vastuualueen toimintakertomus

Pelastustoimen aluejakoon valmistauduttiin vuoden mittaan. Aluejaon muutoksessa Vaalan kunta siirretään Kainuun pelastuslaitoksesta Oulu-Koillismaan pelastuslaitokseen vuoden vaihtuessa. Sisäministeriön mukaan muutoksella pyritään mukauttamaan pelastustoimen aluejako uuteen maakuntajakoon. Sillä ei ole vaikutusta valtion talousarvioon eikä pelastustoimen alueiden henkilöstötarpeeseen, talouteen tai toimintaan. Vaalan kunta antoi lausunnon aluejakomuutoksen osalta tavoitteena vahvistuva Vaalan pelastustoimi. Taloudellisesti vuosi oli talousarvion mukainen.

	TP2022	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-198 897	-199 780	99,56 %	883	-228 107
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-198 897	-199 780	99,56 %	883	-228 107
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 646	-14 650	99,97 %	4	-14 646

10.7. Asuntopalvelut

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Asuntopalvelut yhdessä Kiinteistö Oy Vaalan Niskan kanssa hoitivat kunnan suoraan omistamien asuntojen, kunnan omistaman Kiinteistö Oy Vaalan Niskan sekä asiakasyhteisöt Vaalan Palvelutalosaatiön, Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry:n ja Kiinteistö Oy Vaalan Torinkulman kiinteistöjen isännöinnin. Kiinteistö Oy Vaalan Niskan toimintakertomus löytyy aineiston lopusta.

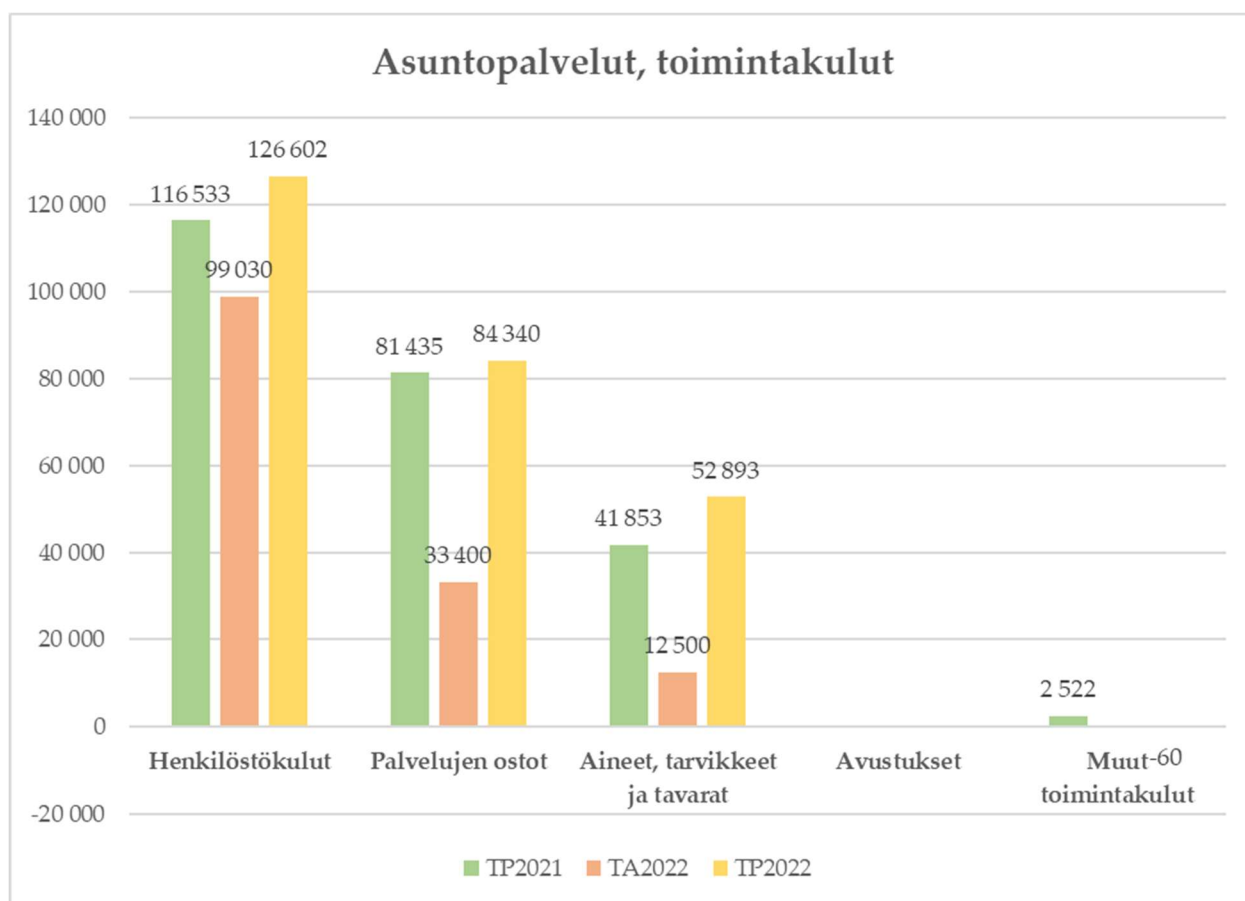
Kiinteistö Oy Vaalan Niska hoitaa vuokrausta tehokkaasti ja taloudellisesti siten, että kuntalaisten ja kuntaan muuttavien asumispalvelut ovat määrältään riittävät ja laadultaan hyvät. Kiinteistö Oy Vaalan Niskan hallinto sisältää isännöitsijän palkan, talonmiehen ja palvelusihteerin palkan. Kunnan suorassa omistuksessa on noin 40 asuntoa. Kunnan keskitettyihin talonmiespalveluihin on

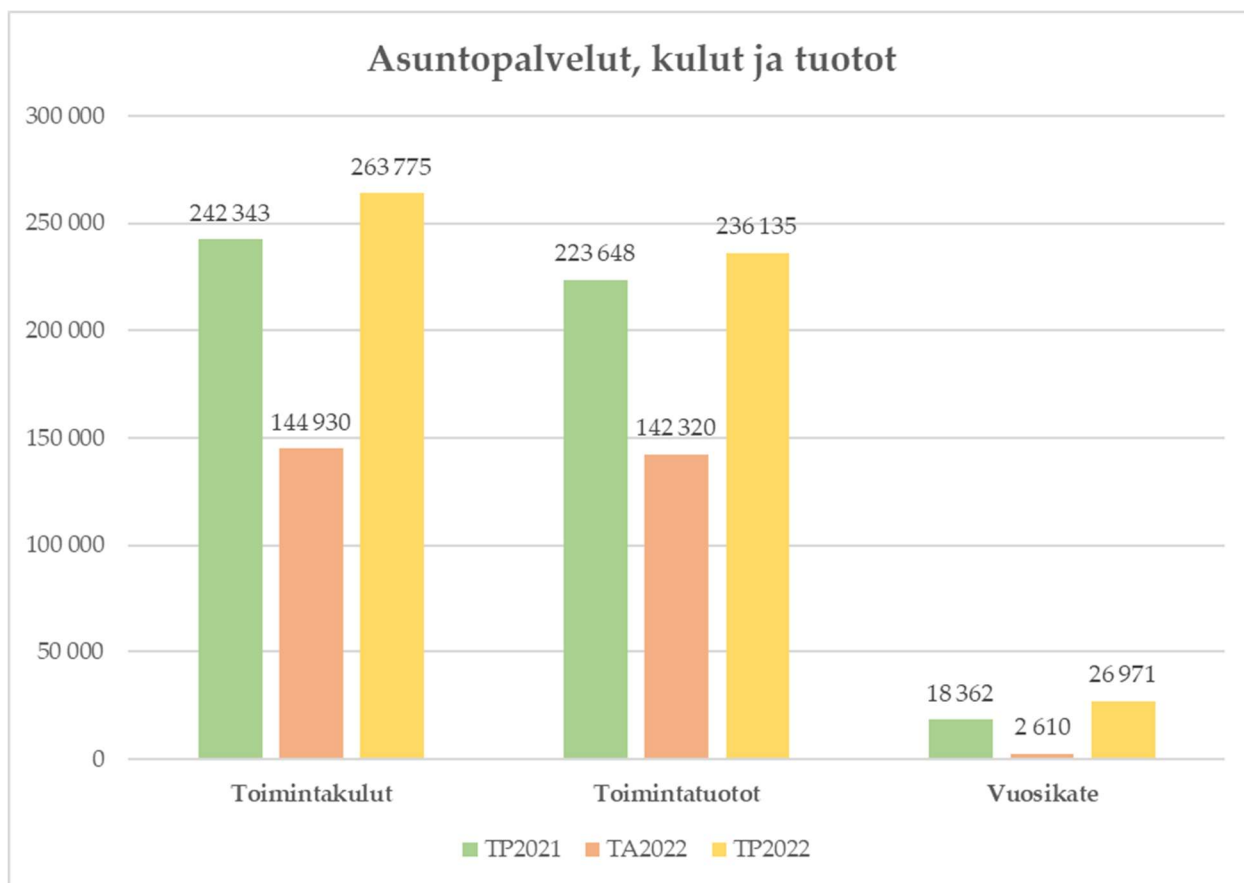
varattu kahden työntekijän palkka.

Vastuualueen toimintakertomus

Kiinteistö Oy Vaalan Niska hoiti kunnan kiinteistöjen vuokrausta tehokkaasti ja taloudellisesti ja on tilittänyt vuokra-asteen mukaisesti toimintatuotot. Asuntopalveluiden toimintatuotot nousivat edellisvuodesta 5,58%. Toimintakulut nousivat edellisvuodesta 8,84%.

Kiinteistö Oy Vaalan Niska on laatinut kiinteistöstrategian, jonka perusteella rakenteellisia muutoksia suunniteltiin asuntojen korjausvelkaan. Talonmiespalveluita myytiin kunnan muille hallintokunnille, Oulunkaaren kuntayhtymälle, kunnan omistamille asunto- ja kiinteistöyhtiöille. Kiinteistöhoitajat ja Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:n työntekijät muodostivat päivystysrenkaan.

	TP2021	TA2022	TOT%	Muutos € TA2022vsTP2022	TP2021
TOIMINTATUOTOT	236 135	142 320	165,92 %	93 815	223 648
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-263 776	-144 930	182,00 %	-118 846	-242 343
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-27 641	-2 610	1 059,04 %	-25 031	-18 695
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 370	-2 370	99,99 %	0	-2 370